

Project
CHV-terrein

Interview
ADP architecten

Thema
**Transformatie
en Renovatie**

Achtergrond
**Van kantoren
naar woningen**

Iets nieuws uit wat er al is

Zeg je less is more, dan denk je aan minimalisme: superstrak gedetailleerde ruimten, waarin vloeren, muren en plafonds, ontdaan van elke frivoliteit, veranderen in abstracte vlakken. Maar in Waalwijk geeft Doepel Strijkers architecten een geheel nieuwe dimensie aan de beroemde slogan van architect Ludwig Mies van der Rohe. Met minimale architectonische ingrepen heeft het bureau een maximaal rendement gehaald uit de transformatie van het voormalige raadhuis. — tekst Kirsten Hannema, fotografie Jan Paul Mioulet/DAPh

Afgaand op het ijzersterke beeld van het verbouwde raadhuis (A. Kropholler, 1929-1932) zou je nooit raden dat het met een budget van 70.000 euro binnen slechts drie maanden verbouwd is. Het begint al met het glazen entreeportaal aan het Raadhuisplein, voorzien van een zwembadblauwe print. Een exotisch 'paviljoen' midden in het Brabantse stadje, dat duidelijk maakt dat binnen iets nieuws gaande is. Het blijkt slechts een voorproefje van het interieur, van top tot teen in datzelfde *wet blue* geschilderd. Samen met de teakhouten vintage meubels en gordijnen van leren lappen staat het in een klap op je netvlies gebrand: dit is het gebouw van SLEM – Schoenen, Leder, Educatie Museum.

De geschiedenis nieuw leven inblazen, dat is het doel dat de gemeente nastreeft met dit project. Lange tijd waren schoenfabrieken en leerlooierijen de economische motor van Waalwijk. Inmiddels is de productie grotendeels naar lagelonenlanden verplaatst. Maar gehandeld wordt er nog volop; jaarlijks zo'n 300 miljoen paar schoenen. Alleen weet bijna niemand dat.

SLEM moet daar verandering in brengen en →

De gordijnen van leren lappen verwijzen naar de leerlooierijen die vroeger in Waalwijk te vinden waren.

Boven
In het gestripte en verbouwde raadhuis zijn flexibele, open ruimtes ontstaan.
Onder
's Avonds transformeert de entree tot een soort lantaarn.

Waalwijk op de kaart zetten als de schoenenhoofdstad van West-Europa. In het voormalige gemeentehuis, een rijksmonument, zullen twee instellingen hun krachten bundelen: het Leder- en Schoenen Museum, nu nog gevestigd op een industrieterrein; en het nieuwe educatiecentrum met shoelab, waar onder meer geëxperimenteerd wordt met milieuvriendelijke technieken.

Hergebruikte materialen

Het is vooral vanwege dat milieuvriendelijke dat Doepel Strijkers, bekend van hun Kringloopkantoor in het Rotterdamse HAKA-gebouw, gevraagd werd voor deze opdracht. De duurzaamheid van het Kringloopkantoor schuilt niet alleen in het hergebruik van afval. Minstens zo belangrijk was de inzet van ex-gedetineerden in een re-integratietraject bij de bouw. Door hen te scholen en te stimuleren, creëerde het bureau naast materiële ook sociale meerwaarde.

In dit project zie je een vergelijkbare aanpak. Er is zoveel mogelijk gewerkt met bestaande materialen – ook vanwege beperkt budget en bouwtijd. Bij de uitvoering en exploitatie zijn talloze lokale instellingen, ondernemers en bewoners betrokken. De leren gordijnen zijn gemaakt met een restpartij van een vervoersbedrijf uit de buurt. Het meubilair

Schoenfabrieken en leerlooierijen waren de economische motor van Waalwijk

dat niet uit het oude raadhuis komt, werd gekocht bij een vintage design-handelaar uit Waalwijk. Een enthousiast sloopbedrijf bood gratis zijn diensten aan, terwijl jongeren met een taakstraf betrokken werden bij de uitvoering.

“Hoe creëer je draagvlak bij bewoners voor zo'n omvangrijk project op een prominente plek? Hoe combineer je een masteropleiding met een museum? Dat waren voor ons de twee belangrijkste vragen”, vertelt architect Eline Strijkers over de opgave. Het antwoord is tweeledig. Allereerst zijn de binnenwanden, verlaagde plafonds, balies en de luifel waarmee het gebouw in de loop der jaren was dichtgeslibd, verwijderd. Zo is een open structuur ontstaan waarin het museum en het educatiecentrum in synergie kunnen ope-

Boven
De nieuwe entree illustreert de transformatie binnen.
Onder
In het interieur zijn oude meubels hergebruikt, vintage heet dat.

ren. Om de eenheid te onderstrepen is vervolgens het gehele interieur in dat markante blauw gespoten, de kleur van pas geloid leer. “Ze wilden een statement”, aldus Strijkers. Een statement is het, maar niet dat alleen.

De impact van het project reikt nu al verder dan het Raadhuisplein; SLEM heeft Waalwijk weer kleur, identiteit, trots gegeven. Lichtarchitect Arjen van der Crujisen gaat een lichtroute door de stad maken met hetzelfde lichtblauw. De gemeente wil het zelfs als ‘huiskleur’ aannemen.

Vervolgstappen

En er is nog meer. Vanuit dat blauwe interieur is een hecht netwerk opgebouwd, met lokale organisaties, vrijwilligers, vakgenoten en (internationale) opleidingen. Handelsfirma's in de leder- en schoenensector kunnen straks hun voordeel doen met de kennis die hier wordt ontwikkeld. Ondernemers in de buurt profiteren van de studenten die in Waalwijk verblijven en, straks, de bezoekers die naar het museum komen. Naast het masterprogramma is er ook een opleidingsprogramma voor uit huis geplaatste kinderen.

De volgende stap is het museum, dat in 2015 zijn deuren moet openen. Doepel Strijkers zou graag de kans krijgen om het karwei dat ze hier zijn begonnen te voltooien. Want als je dit met minder dan een ton binnen enkele maanden kunt bereiken, wat is er dan wel niet mogelijk met de 9 miljoen euro die de wethouder voor het museum heeft uitgetrokken? Onder het vernieuwde motto less is more, zou de droom van Waalwijk om het schoenenepicentrum van de wereld te worden, best eens kunnen uitkomen. —

Het interieur is markant blauw geschilderd: de kleur van pas geloid leer

SLEM
Het Schoenen, Leder, Educatie Museum (SLEM) is een fusie van het educatiecentrum met het Leder- en Schoenen Museum. Voor het museum wordt straks een tweede deel van het oude raadhuis verbouwd.

